

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01/ XXX.XX.XM/BKX-1- 2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20/ 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
бізнесу та сфери обслуговування

28 серпня 2025 р., протокол № 07

Голова Вченої ради

Галина ТАРАСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА вибіркової навчальної дисципліни «Валютна політика»

Схвалено на засіданні кафедри
фінансів та цифрової економіки
26 серпня 2025 р., протокол № 08

Завідувач кафедри

Наталія ВИГОВСЬКА

Укладач: к.е.н., доц., доцент кафедри фінансів та цифрової економіки
НОВАК Оксана

Житомир
2025 – 2026 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01/ XXX.XX.XM/BKX-1- 2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20/ 2

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Валютна політика» затверджена Вченою радою факультету бізнесу та сфери обслуговування від 28 серпня 2025 р., протокол № 07.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01/ XXX.XX.XM/BKX-1- 2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20/3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів 4	Вибіркова	
Модулів – 1	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1	1-й	1-й
	Семестр	
Загальна кількість годин – 120	2-й	2-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 3,5	32 год.	6 год.
	Практичні	
	32 год.	6 год.
	Лабораторні	
	– год.	– год.
	Самостійна робота	
	56 год.	108 год.
	Вид контролю: залік	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи

для заочної форми здобуття вищої освіти – 10 % аудиторних занять, 90 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01/ XXX.XX.XM/BKX-1- 2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20/ 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладення навчальної дисципліни “ Валютна політика ” є: оволодіння студентами базовими знаннями щодо системи валютного регулювання та нагляду в Україні та вміння застосовувати їх у практиці організації та здійснення діяльності з регулювання валютних операцій.

Основні завдання вивчення дисципліни “ Валютна політика ” полягають у тому, щоб навчити студентів: розумінню особливостей здійснення валютного регулювання та валютного нагляду в Україні, його впливу на діяльність комерційних банків та функціонування економіки країни в цілому; основним принципам та правилам здійснення міжнародних розрахунків і валютних операцій в установах банків.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: зміст валютних відносин, як певної теоретичної системи – сукупності принципів і форм міжнародних валютних відносин; значення валютних інструментів як засобу здійснення економічної політики, її координації у міжнародному масштабі; сутність валютних систем, їх історичного генезису та різноманітних форм прояву; особливості регулювання розрахунків, інвестицій та фінансування у сфері зовнішньоекономічної діяльності; розгалужену структуру валютних ринків та сукупність проблем, пов'язаних з визначенням валютного курсу, що становлять основу для формування і реалізації ефективної валютної політики; комплекс проблем, пов'язаних з платіжними та розрахунковими балансами.

вміти: на основі систематизації та субординації знань визначити закономірності формування валютного курсу; зважаючи на досвід зарубіжних країн, оцінювати ситуацію та пояснювати характер впливу світових тенденцій і зовнішніх чинників на вітчизняну валютну систему; приймати управлінські рішення на підприємстві в умовах функціонування сучасної системи регулювання валютного ринку в Україні; удосконалити навички пошуку, відбору, опрацювання й узагальнення статистичного матеріалу за темами курсу.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills :

- *комунікативні навички:* письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;
- *уміння виступати привселюдно:* навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;
- *керування часом:* уміння справлятися із завданнями вчасно;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01/ XXX.XX.XM/BKX-1- 2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20/ 5

- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;
- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;
- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01/ XXX.XX.XM/BKX-1- 2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20/ 6

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Валютна політика

Тема 1. Сутність та організаційні засади валютної політики

- 1.1. Поняття валютної політики, її цілі та елементи.
- 1.2. Інституційні засади реалізації валютної політики.
- 1.3. Поняття та елементи світової та національної валютних систем.
- 1.4. Етапи становлення світової валютної системи.

Тема 2. Валютний курс

- 2.1. Поняття, види та чинники формування валютного курсу.
- 2.2. Режими валютних курсів.
- 2.3. Крос-курс та порядок його розрахунку.
- 2.4. Валютна позиція банків.

Тема 3. Валютні ринки та валютні операції

- 3.1. Поняття, функції та структура валютних ринків.
- 3.2. Сутність валютних операцій.
- 3.3. Валютні операції «спот». Особливість, мета угод «спот». Спот – курс.
- 3.4. Форвардні операції.
- 3.5. Ф'ючерсні валютні операції.
- 3.6. Опціонні угоди та їх особливості.
- 3.7. Поняття валютних свопів та їх характеристика.
- 3.8. Валютний арбітраж

Тема 4. Платіжний баланс

- 4.1. Платіжний баланс і його роль у валютно-фінансових відносинах країн.
- 4.2. Структура платіжного балансу держави і зміст його статей.
- 4.3. Регулювання платіжного балансу.
- 4.4. Стан платіжного балансу України.

Тема 5. Поняття завдання та форми організації валютного регулювання в Україні

- 5.1. Поняття і завдання валютного регулювання та валютного контролю.
- 5.2. Порядок ліцензування банківських операцій з іноземною валютою.
- 5.3. Порядок організації торгівлі іноземною валютою

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01/ XXX.XX.XM/BKX-1- 2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20/ 7

5.4. Порядок переміщення валютних цінностей через митний кордон України.

5.5. Порядок одержання кредитів у іноземній валюті від іноземних кредиторів.

5.6. Порядок здійснення іноземних інвестицій

Тема 6. Сутність та порядок здійснення міжнародних розрахунків

6.1. Сутність та особливості встановлення кореспондентських відносин між комерційними банками.

6.2. Відкриття та ведення валютних рахунків.

6.3. Документарний акредитив.

6.4. Документарне інкасо.

6.5. Банківський міжнародний переказ.

6.6. Міжнародні розрахунки чеками.

Тема 7. Валютний нагляд

7.1. Сутність та сфера валютного нагляду.

7.2. Функції державних органів і банківської системи України у сфері валютного нагляду.

7.3. Фінансовий моніторинг у системі валютного нагляду.

7.4. Відповідальність за порушення валютного законодавства.

Тема 8. Інструменти валютної політики

8.1. Процентна (облікова) політика центрального банку

8.2. Поняття валютних інтервенції та порядок їх проведення НБУ

8.3. Управління золотовалютними резервами

8.4. Валютні обмеження як інструмент прямого впливу.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01/ XXX.XX.XM/BKX-1- 2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20/ 8

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
МОДУЛЬ 1								
Змістовий модуль 1. Митне регулювання								
Тема 1. Сутність та організаційні засади валютної політики	15	4	4	7	15	2	2	11
Тема 2. Валютний курс	15	4	4	7	15	2	2	11
Тема 3. Валютні ринки та валютні операції	15	4	4	7	15	2	2	11
Тема 4. Платіжний баланс	15	4	4	7	15	-	-	15
Тема 5. Поняття завдання та форми організації валютного регулювання в Україні	15	4	4	7	15	-	-	15
Тема 6. Сутність та порядок здійснення міжнародних розрахунків	15	4	4	7	15	-	-	15
Тема 7. Валютний нагляд	15	4	4	7	15	-	-	15
Тема 8. Інструменти валютної політики	15	4	4	7	15	-	-	15
Разом за змістовий модуль 1	120	32	32	56	120	6	6	108
ВСЬОГО	120	32	32	56	120	6	6	108

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01/ XXX.XX.XM/BKX-1- 2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20/ 9

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Валютна політика			
1	Тема 1. Сутність та організаційні засади валютної політики	4	2
2	Тема 2. Валютний курс	4	2
3	Тема 3. Валютні ринки та валютні операції	4	2
4	Тема 4. Платіжний баланс	4	-
5	Тема 5. Поняття завдання та форми організації валютного регулювання в Україні	4	-
6	Тема 6. Сутність та порядок здійснення міжнародних розрахунків	4	-
7	Тема 7. Валютний нагляд	4	-
8	Тема 8. Інструменти валютної політики	4	-
РАЗОМ		32	6

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01/ XXX.XX.XM/BKX-1- 2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20/ 10

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Валютна політика			
1	Тема 1. Сутність та організаційні засади валютної політики 1. Етапи становлення світової валютної системи	7	11
2	Тема 2. Валютний курс 1. Режими валютних курсів	7	11
3	Тема 3. Валютні ринки та валютні операції 1. Валютний арбітраж та його види	7	11
4	Тема 4. Платіжний баланс 1. Стан платіжного балансу України	7	15
5	Тема 5. Поняття завдання та форми організації валютного регулювання в Україні 1. Порядок переміщення валютних цінностей через митний кордон України	7	15
6	Тема 6. Сутність та порядок здійснення міжнародних розрахунків 1. Міжнародні розрахунки чеками	7	15
7	Тема 7. Валютний нагляд 1. Фінансовий моніторинг у системі валютного нагляду	7	15
8	Тема 8. Інструменти валютної політики 1. Валютні обмеження як інструмент прямого впливу	7	15
РАЗОМ		56	108

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01/ XXX.XX.XM/BKX-1- 2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20/ 11

7. Індивідуальні самостійні завдання

Індивідуальним самостійним завданням під час вивчення дисципліни «Валютна політика» є створення презентації та доповіді до однієї з таких тем:

1. Цілі та завдання валютної політики України на сучасному етапі розвитку.
2. Валютна політика та світові фінансові кризи.
3. Проблеми забезпечення стабільності валютного ринку в Україні.
4. Особливості прогнозування обмінного курсу в системі заходів валютного регулювання.
5. Аналіз факторів впливу на величину валютного курсу.
6. Дефіцит платіжного балансу та необхідність його регулювання
7. Структура офіційних золотовалютних резервів.
8. Перспективи включення цифрових активів (криптовалют) до золотовалютних резервів: переваги та недоліки.
9. Роль золота в офіційних валютних резервах.
10. Характеристика світових резервних валют.
11. Функції, склад і структура золотовалютних резервів НБУ
12. Лібералізації валютного регулювання в Україні: суть, етапи, переваги та недоліки.
13. Відплив капіталу з України: причини та шляхи подолання.
14. Валютний нагляд та його завдання в умовах ринкової економіки.
15. Особливості валютного регулювання та нагляду в умовах воєнного стану в Україні.
16. Валютні інтервенції як інструмент валютної політики.
17. Валютні інструменти спрямовані на збільшення інвестиційної привабливості України та залучення приватного іноземного капіталу.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- вербальні (лекція, пояснення);
- наочні методи (ілюстрація, демонстрація);
- практичні (різні види вправ та завдань);
- дискусійний метод

9. Методи контролю

Перевірка досягнення результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів:

- усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання;
- перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01/ XXX.XX.XM/BKX-1- 2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20/ 12

- тестування;
- перевірка виконання та захист індивідуальних завдань;
- залік

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01/ XXX.XX.XM/BKX-1- 2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20/ 13

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Процедура складання заліку визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань поточного контролю	100	100
Підсумкова семестрова оцінка	100	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	90	90
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	10	10
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали):		
1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах	10	10
2. Підготовка наукових статей	10	10
Разом за виконання завдань поточного контролю	100	100

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01/ XXX.XX.XM/BKX-1- 2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20/ 14

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	6	6
Участь у дискусії	4	4
Виконання поточних тестових завдань та вправ	80	80
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	90	90

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = \sum (P_i \times BK_i) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

BK_i – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

$K_{\text{НЗ}}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Якщо здобувач вищої освіти виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав 60 балів або більше та бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі заліку. За складання заліку здобувач вищої освіти може набрати 100 балів. Семестрова оцінка з навчальної дисципліни формується за результатами підсумкового контролю.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01/ XXX.XX.XM/BKX-1- 2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20/ 15

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі заліку, якщо виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і за поточний контроль у сумі набрав 50 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 35–49 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 34 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01/ XXX.XX.XM/BKX-1- 2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20/ 16

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01/ XXX.XX.XM/BKX-1- 2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20/ 17

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	активний платіжний баланс	active payments balance
2	банківський кредит	bank credit
3	банківський платіжний інструмент	bank payment instrument
4	банківські гарантії	bank guarantees
5	банківські рахунки	bank accounts
6	безготівкові розрахунки	non-cash payments
7	валютна операція	currency transaction
8	валютна операція	currency transaction
9	валютне регулювання	currency regulation
10	валютний курс	currency exchange rate
11	валютний нагляд	currency supervision
12	валютний рахунок	multi-currency account
13	валютний ринок	currency market
14	валютні цінності	currency values
15	дата валютування	value date
16	девальвація	devaluation
17	електронні гроші	electronic money
18	міжнародні резерви	international reserves
19	платіжна система	payment system
20	платіжний баланс	balance of payments
21	фінансовий моніторинг	financial monitoring
22	цінні папери	securities

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01/ XXX.XX.XM/BKX-1- 2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Апр 20/ 18

12. Рекомендована література

Основна література

1. Конституція України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр>.
2. Митний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
3. Податковий кодекс України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>
5. ЗУ «Про валюту і валютні операції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
6. ЗУ «Про банки і банківську діяльність» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
7. ЗУ «Про Національний банк України» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
8. Постанова НБУ «Про затвердження Положення про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001500-19#n10>
9. Постанова НБУ «Про затвердження Положення про транскордонне переміщення валютних цінностей» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003500-19#n10>

Допоміжна література

10. European Central Bank Statistics [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.ecb.int/stats/html/index.en.html> – Загол. з екрана.
11. Federal Reserve All Statistical Releases [Електронний ресурс] / Режим доступу: // <http://www.federalreserve.gov/> – Загол. з екрана.
12. International Monetary Fund [Електронний ресурс] / Режим доступу: // <http://www.imf.org/> – Загол. з екрана.
13. Novak, O., Osadcha, T. and Petruk, O. (2019), «Concept and Classification of Derivative Financial Instruments as A Methodological Precision On Their Regulation in The Financial Services Market», *Baltic Journal of Economic Studies*, Vol. 5, No. 3, pp.135–144.
14. Oksana S. Novak, Serhii M. Zashchypas, Yevhenii V. Sliusar, Roman S. Chaikovskiy, Yaroslav I. Burtsev. Ensuring the Financial Stability of the Banking System of Ukraine in the Conditions of Internal and External Shocks. *Journal of International Commerce, Economics and Policy*. 2025. <https://doi.org/10.1142/S1793993325500073>
15. Oleksandr M. Petruk , Oksana S. Novak , Anastasiia O. Petruk , Nataliia H. Radchenko. Determinants of Volatility of the Derivative Financial Instrument in

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01/ XXX.XX.XM/BKX-1- 2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Апр 20/ 19

Ukraine. Universal Journal of Accounting and Finance. 2021. Vol. 9. No. 4. pp. 653 - 666.

16. The World Bank [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.worldbank.org> – Загол. з екрана.

17. Бардаш С. В., Лаговська О. А., Новак О. С. Роль похідних фінансових інструментів у забезпеченні фінансової безпеки держави. Ефективна економіка. 2021. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8714> DOI: 10.32702/2307-2105-2021.1.21

18. Бардаш С.В., Новак О.С. Ідентифікація сутності та загальних принципів митного контролю. Облік і фінанси. 2020. № 4 (90). С. 38-44

19. Бурковська А. В., Лункіна Т. І. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах: навч. посіб. - К.: ЦУЛ, 2014. - 208 с.

20. Длугопольський, О., et al. Конкуренція між доларом та євро: результати регресійного аналізу для України. Журнал європейської економіки, вип. 23, вип. 2, Червень 2024, с. 321-36, URL: <https://jeej.wunu.edu.ua/index.php/ukjee/article/view/1759>.

21. Козюк В. Драйвери поведінки частки золота в глобальних валютних резервах. Журнал європейської економіки, вип. 21. вип. 2. Листопад 2022. с. 156-73, URL: <https://jeej.wunu.edu.ua/index.php/ukjee/article/view/1590>.

22. Козюк В. Монетарний суверенітет: діджиталізація та трилема CBDC. Журнал європейської економіки, вип. 23, вип. 1, Березень 2024, с. 4-32, URL: <https://jeej.wunu.edu.ua/index.php/ukjee/article/view/1727>.

23. Лавров Р. В., Садчикова І. В., Середюк І. О. Сучасні тенденції валютного регулювання в Україні. Економіка та держава. 2019. № 8. С. 4–11. DOI: 10.32702/2306-6806.2019.8.4.

24. Маркович Т.Г., Новак О.С., Петрук О.М. Розвиток комплексних методик оцінки кредитоспроможності підприємств-експортерів: Монографія. Житомир: ПП “Рута”, 2020. 230 с.

25. Мельниченко, О. В., Новак, О. С., & Фоміна, О. В. (2023). Проблеми та перспективи розвитку оподаткування операцій з криптовалютами. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу, (3(53)), 28–33. [https://doi.org/10.26642/pbo-2022-3\(53\)-28-33](https://doi.org/10.26642/pbo-2022-3(53)-28-33)

26. Моторнюк У.І., Завербний А.С., Маліновська О.Я., Терехух М.І. Валютні інтервенції як інструмент валютної політики: світовий досвід та особливості застосування в Україні. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. 2020. № 1. URL: <http://science.lpnu.ua/uk/smeu-archive/vsi-vypusky/vypusk-2-nomer-1-2020/valyutni-intervenciyyi-yak-instrument-valyutnoyi>

27. Новак О.С. Оцінка рівня ризику легалізації злочинних доходів клієнта – суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності / О.С. Новак, О.В. Смагло // Економічні науки. Серія «Облік і фінанси» Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. Випуск 13 (49). – Ч.1. – Луцьк, 2016. 240с. С.124– 136.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01/ XXX.XX.XM/BKX-1- 2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20/ 20

28. Новак О.С., Кошенко А.С. Валютне регулювання в умовах сьогодення. Тези Всеукраїнської науково-практичної on-line конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, присвяченої Дню науки. – Житомир : ЖДТУ, 2019.

29. Новак О.С., Кучерчук М.О. Особливості валютного регулювання в Україні в умовах війни. Тези Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції аспірантів, молодих учених та студентів, присвяченої Дню науки. Житомир : «Житомирська політехніка», 2023. С.278

30. Петрук О. М., Новак О. С. Сутність криптовалюти як методологічна передумова її облікового відображення. Вісник ЖДТУ. Серія: Економічні науки. 2017. № 4(82). С. 48–55.

31. Петрук О.М., Новак О.С. Стан та перспективи використання похідних фінансових інструментів на криптовалюти. Облік і фінанси. 2020. № 3 (89). С. 60-65.

32. Посилення значимості монетарної політики в країнах Центральної і Східної Європи у посткризовий період і рекомендації для України. / Наук. ред. В. Юрчишин. – Київ: Заповіт, 2019. – 147 с.

33. Шаров О. Міжнародний досвід монетарної політики в умовах війни: уроки для України. Журнал європейської економіки, вип. 21, вип. 2, Листопад 2022, с. 174-89, URL: <https://jeej.wunu.edu.ua/index.php/ukjee/article/view/1591>.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1.Освітній портал Державного університету «Житомирська політехніка». URL: <http://learn.ztu.edu.ua>.

2. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>.

3.Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.

4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>.

5. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

7. Сайт бібліотеки Державного університету «Житомирська політехніка». URL: <http://lib.ztu.edu.ua>.

8. Освітній портал Державного університету «Житомирська політехніка». URL: <http://learn.ztu.edu.ua>

9. Сайт Національної бібліотеки України ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

10. Сервіс Google Академія. URL: <https://scholar.google.com.ua>.

11. Наукометрична база Scopus. URL: <https://www.scopus.com/search/form.uri?display=basic&zone=header&origin=searchbasic#basic>